

USVOJENI TEKSTOVI

Privremeno izdanje

P8_TA-PROV(2017)0261

Izvješće o Srbiji za 2016.

Rezolucija Europskog parlamenta od 14. lipnja 2017. o izvješću Komisije o Srbiji za 2016. (2016/2311(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir zaključke Predsjedništva sa sastanka Europskog vijeća u Solunu od 19. i 20. lipnja 2003. o perspektivi pristupanja zemalja zapadnog Balkana Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2008/213/EZ od 18. veljače 2008. o načelima, prioritetima i uvjetima sadržanim u Europskom partnerstvu sa Srbijom i o stavljanju izvan snage Odluke 2006/56/EZ¹,
- uzimajući u obzir mišljenje Komisije od 12. listopada 2011. o zahtjevu Srbije za članstvo u Europskoj uniji (SEC(2011)1208), odluku Europskog vijeća od 2. ožujka 2012. o dodjeli statusa zemlje kandidatkinje Srbiji te odluku Europskog vijeća od 27. i 28. lipnja 2013. o otvaranju pregovora sa Srbijom,
- uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Srbije, koji je stupio na snagu 1. rujna 2013.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 1244 (1999), savjetodavno mišljenje Međunarodnog suda pravde od 22. srpnja 2010. o pitanju sukladnosti jednostrane deklaracije o nezavisnosti Kosova s međunarodnim pravom te Rezoluciju Opće skupštine UN-a A/RES/64/298 od 9. rujna 2010., koja je potvrdila sadržaj mišljenja i pozdravila spremnost EU-a da potiče dijalog između Srbije i Kosova,
- uzimajući u obzir izjavu i preporuke s pete sjednice Parlamentarnog odbora Europske unije i Srbije za stabilizaciju i pridruživanje održane 22. i 23. rujna 2016.,
- uzimajući u obzir izvješće o poduzetništvu i industrijskoj politici, koje je 7. listopada 2016. donio Zajednički savjetodavni odbor civilnog društva EU-a i Srbije,
- uzimajući u obzir završno izvješće Ograničene misije za promatranje izbora OESS-a/ODIHR-a o prijevremenim parlamentarnim izborima u Srbiji održanima 29. srpnja 2016.,

---

¹ SL L 80, 19.3.2008., str. 46.

- uzimajući u obzir izvješće Komisije o Srbiji za 2016. od 9. studenoga 2016. (SWD(2016)0361),
  - uzimajući u obzir ocjenu Komisije programa gospodarske reforme Srbije (2016. – 2018.) (SWD(2016)0137),
  - uzimajući u obzir zajedničke zaključke ekonomskog i financijskog dijaloga između EU-a i zapadnog Balkana i Turske od 26. svibnja 2016. (9500/2016),
  - uzimajući u obzir zaključke Predsjedništva od 13. prosinca 2016.,
  - uzimajući u obzir treći sastanak Vijeća Europske unije i Srbije za stabilizaciju i pridruživanje održan 13. prosinca 2016.,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. veljače 2016. o izvješću o Srbiji za 2015.¹,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A8-0063/2017),
- A. budući da Srbija, kao svaka država koja teži članstvu u EU-u, mora biti ocijenjena na temelju vlastitog uspjeha u ispunjavanju i provođenju istog skupa kriterija te usklađivanja s njim te s obzirom na to da vremenski raspored pristupnih prigovora ovisi o kvaliteti nužnih reformi i predanosti njihovom provođenju;
  - B. budući da je u skladu s pregovaračkim okvirom napredak Srbije u okviru poglavlja 23. i 24. o vladavini prava te u procesu normalizacije odnosa s Kosovom u sklopu poglavlja 35. i dalje ključan za sveukupni tempo pregovaračkog procesa;
  - C. budući da je Srbija poduzela važne korake prema normalizaciji odnosa s Kosovom, što je rezultiralo Prvim sporazumom o načelima za normalizaciju odnosa od 19. travnja 2013. i sporazumima iz kolovoza 2015. godine, ali da u tom području treba još mnogo toga učiniti; budući da je hitno potrebno oduzeti daljnje korake u cilju odgovaranja na sva otvorena pitanja između dviju država, ostvarivanja napretka u tom smislu i njihova rješavanja;
  - D. budući da je Srbija i dalje predana stvaranju funkcionalnog tržišnog gospodarstva i da nastavlja provoditi Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju;
  - E. budući da je potrebno u potpunosti zajamčiti provedbu pravnog okvira za zaštitu manjina, posebno kad je riječ o obrazovanju, uporabi jezika, pristupu medijima i vjerskim obredima na jeziku manjina, te se pobrinuti za odgovarajuću političku zastupljenost nacionalnih manjina na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini;
1. pozdravlja otvaranje pregovora o poglavlju 23. (pravosuđe i temeljna prava) i poglavlju 24. (pravda, sloboda i sigurnost), kao ključnim poglavljima u pristupu EU-a proširenju na temelju vladavine prava, jer je napredak u tim poglavljima i dalje od presudne važnosti za sveukupni tempo pregovaračkog procesa; pozdravlja otvaranje poglavlja 32. (financijski nadzor) i poglavlja 35. (ostala pitanja), otvaranje pregovora o poglavlju 5. (javna nabava) i otvaranje i privremeno zatvaranje poglavlja 25. (znanost i istraživanje),

---

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0046.

otvaranje pregovora o poglavlju 20. (poduzetnička i industrijska politika) te otvaranje i privremeno zatvaranje poglavlja 26. (znanost i istraživanje); sa zadovoljstvom iščekuje otvaranje dodatnih, tehnički pripremljenih poglavlja;

2. pozdravlja stalan angažman Srbije na putu integracije u EU i njezin konstruktivan i dobro pripremljen pristup pregovorima, što je jasan znak odlučnosti i političke volje; poziva Srbiju da i dalje aktivno promiče i širi ovu stratešku odluku među srbijanskim stanovništvom, između ostalog, promicanjem bolje informiranosti građana o sredstvima iz proračuna EU-a namijenjenima Srbiji; poziva srbijanske vlasti da se suzdrže od retorike usmjerene protiv EU-a i upućivanja poruka javnosti; naglašava da su potrebne utemeljene, transparentne i konstruktivne rasprave o EU-u, njegovim institucijama i svemu što podrazumijeva članstvo u EU-u; prima na znanje poboljšanja u dijalogu i javnim savjetovanjima s relevantnim dionicima i civilnim društvom kao i njihovo sudjelovanje u procesu integracije u EU;
3. naglašava da je temeljita provedba reformi i politika i dalje ključni pokazatelj uspješnosti procesa integracije; pohvaljuje usvajanje revidiranog Nacionalnog programa za usvajanje pravne stečevine; poziva Srbiju da unaprijedi planiranje, koordinaciju i praćenje provedbe novih zakona i politika, da uspostavi primjeren i učinkovit administrativni kapacitet te da poduzme dodatne napore kako bi se zajamčilo sustavno uključivanje civilnog društva u političke dijaloge, uključujući i u pristupni proces, jer je se na taj način mogu povećati standardi demokratskog upravljanja; pozdravlja kontinuirane inicijative Vladinog ureda za suradnju s civilnim društvom čiji je cilj poboljšanje suradnje između države i civilnog sektora;
4. primjećuje da je došlo do kašnjenja u apsorpciji pretpristupne pomoći, također i zbog neodgovarajućeg institucionalnog okvira; apelira na vlasti da potraže pozitivne primjere i najbolje prakse među državama članicama; naglašava da je za apsorpciju sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći i drugih dostupnih fondova potrebno uspostaviti učinkovitiji i sveobuhvatniji institucionalni sustav na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
5. pozdravlja napredak Srbije u razvoju funkcionalnog tržišnog gospodarstva i poboljšanje cjelokupne gospodarske situacije u zemlji; ističe da je Srbija postigla pozitivan pomak u rješavanju određenih slabosti svoje politike, posebice u pogledu proračunskog deficita, koji je sad ispod razine propisane kriterijima iz Maastrichta; naglašava da su se izgledi u pogledu rasta poboljšali te da su se unutarnje i vanjske neravnoteže smanjile; pozdravlja činjenicu da je restrukturiranje poduzeća u državnom vlasništvu napredovalo, naročito u području energetike i željezničkog prijevoza, te naglašava da je važno da se njima upravlja stručno kako bi postali učinkovitiji, konkurentniji i ekonomičniji; ističe važnost zapošljavanja u javnom sektoru u Srbiji te važnost poštovanja prava radnika;
6. prima na znanje ishod predsjedničkih izbora održanih 2. travnja 2017.; snažno osuđuje retoriku vladinih dužnosnika i provladinih medija usmjerenu protiv drugih predsjedničkih kandidata tijekom predsjedničke kampanje; žali zbog toga što kandidati tijekom izborne kampanje nisu imali jednak pristup medijima, kao i zbog stanke u radu parlamenta za vrijeme kampanje, čime je oporbenim političarima uskraćen javni forum; poziva vlasti da na odgovarajući način istraže tvrdnje o raznim vrstama nepravilnosti, nasilja i zastrašivanja tijekom izbora; uviđa prosvjede koji su se u to vrijeme odvijali u raznim srbijanskim gradovima te potiče vlasti da razmotre zahtjeve prosvjednika u skladu s demokratskim standardima i duhom demokracije;

7. naglašava iznimno važnu ulogu malih i srednjih poduzeća (MSP-ova) za gospodarstvo Srbije i poziva Srbiju da radi na daljnjem poboljšanju poduzetničkog okruženja za privatni sektor; poziva srbijansku vladu i institucije EU-a da prošire svoje mogućnosti financiranja za mala i srednja poduzeća, naročito u području IT-a i digitalnog gospodarstva; pohvaljuje napore koje je Srbija poduzela u pogledu dualnog i strukovnog obrazovanja kako bi se riješio problem nezaposlenosti mladih te ističe da je važno organizirati osposobljavanja koja su u većoj mjeri prilagođena potražnji na tržištu rada; potiče Srbiju da promiče poduzetništvo, naročito među mladima; primjećuje nepovoljne demografske trendove i tzv. „odljev mozgova” i poziva Srbiju da uvede nacionalne programe za promicanje zapošljavanja mladih;
8. pozdravlja način na koji su provedeni parlamentarni izbori održani 24. travnja 2016., a koje su međunarodni promatrači ocijenili pozitivno; poziva vlasti da u cijelosti razmotre preporuke misije za promatranje izbora OEES-a/ODIHR-a, a naročito pristrano izvještavanje medija, neopravdanu prednost onih koji su sada na vlasti, nejasne granice između državnih i stranačkih aktivnosti, postupak registracije i nedostatak transparentnosti pri financiranju političkih stranaka i izbornih kampanja; ističe da financiranje političkih stranaka mora biti u skladu s najvišim međunarodnim normama; poziva nadležna tijela da na odgovarajući način istraže nepravilnosti, nasilje i zastrašivanje do kojih je došlo tijekom izbornog procesa; poziva Srbiju da zajamči poštene i slobodne izbore u travnju 2017.;
9. primjećuje da je premijer Aleksandar Vučić osvojio 55,08 % glasova na predsjedničkim izborima održanima 2. travnja 2017.; naglašava da je višestranačko izaslanstvo Parlamentarne skupštine Vijeća Europe promatralo izbore i da je OEES/ODIHR na teren poslao Misiju za procjenu izbora (EAM);
10. ponovno poziva Srbiju da u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz njezina statusa zemlje kandidatkinje uloži veće napore i postupno uskladi svoju vanjsku i sigurnosnu politiku s politikom EU-a, između ostalog, i svoju politiku o Rusiji; izražava žaljenje zbog održavanja zajedničkih vojnih vježbi Srbije i Rusije; izražava zabrinutost zbog prisutnosti ruskih zrakoplovnih kapaciteta u Nišu; izražava žaljenje zbog toga što je u prosincu 2016. Srbija bila jedna od 26 zemalja koje u Ujedinjenim narodima nisu poduprle rezoluciju o Krimu, u kojoj se poziva na upućivanje međunarodne misije radi praćenja stanja ljudskih prava na tom poluotoku; pozdravlja važan doprinos Srbije u više misija i operacija EU-a u okviru ZVSP-a (EUTM Mali, EUTM Somalija, EUNAVFOR Atalanta i EUTM RCA) te njezino kontinuirano sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama; snažno potiče i podupire Srbiju u pregovorima o pristupanju WTO-u;
11. pohvaljuje konstruktivan i humanitaran pristup Srbije migracijskoj krizi; poziva Srbiju da potiče taj konstruktivni pristup i u susjednim zemljama; pozitivno ocjenjuje činjenicu da je Srbija uložila znatne napore u pružanje skloništa i humanitarne pomoći za građane trećih zemalja, uz potporu EU-a i međunarodnu potporu; naglašava da bi Srbija trebala donijeti i provesti novi zakon o azilu; poziva vlasti Srbije da i izbjeglicama i migrantima nastavi pružati osnovne usluge, kao što su odgovarajući smještaj, hrana, sanitarna infrastruktura i zdravstvena skrb; poziva Komisiju i Vijeće da pružaju kontinuiranu potporu Srbiji u rješavanju izazova migracije i da pomno prate upotrebu financijskih subvencija za organiziranje migracijskih tokova te postupanje s njima; potiče Srbiju da zadrži trend smanjenja broja tražitelja azila koji u EU dolaze iz Srbije; poziva Srbiju da u potpunosti poštuje prava podnositelja zahtjeva za azil u Srbiji te da osigura da se

maloljetnici bez pratnje i maloljetnici razdvojeni od obitelji identificiraju i zaštite; poziva Komisiju da sa svim zemljama zapadnog Balkana nastavi s radom u području migracija kako bi se zajamčilo da se slijede europske i međunarodne norme i standardi;

Vladavina prava

12. napominje da, iako je postignut napredak u području pravosuđa, posebice poduzimanjem koraka za usklađivanje sudske prakse i dodatnim promicanjem sustava zapošljavanja na temelju zasluga, pravna neovisnost u praksi nije zajamčena, što suce i tužitelje sprečava u provedbi usvojenog zakonodavstva; poziva vlasti da ustavni i pravni okvir usklade s europskim standardima kako bi se smanjio politički utjecaj na zapošljavanje i imenovanje sudaca i tužitelja; ističe da su kvaliteta i učinkovitost pravosuđa te pristup pravdi i dalje ograničeni zbog nejednake raspodjele radnog opterećenja, opterećujućeg zaostatka u rješavanju predmeta i nedostatka sustava besplatne pravne pomoći, koji je potrebno uvesti; poziva na provedbu presuda Europskog suda za ljudska prava;
13. izražava zabrinutost zbog izostanka napretka u borbi protiv korupcije te potiče Srbiju da pokaže jasnu političku volju i predanost u rješavanju tog problema, između ostalog i poboljšanjem te potpunom provedbom pravnog okvira; poziva Srbiju da intenzivira provedbu nacionalne strategije i akcijskog plana za borbu protiv korupcije te poziva na to da se utvrde prvi rezultati istraga, kaznenih progona i osuda za korupciju na visokoj razini; pozdravlja napredak u vezi s finalizacijom prijedloga zakona o agenciji za borbu protiv korupcije te provedbu mjera za sprečavanje korupcije i borbu protiv te pojave, koje su predviđene nedavno uspostavljenim twinning projektom EU-a; potiče Srbiju da u Kaznenom zakonu izmijeni dio o gospodarskom kriminalu i korupciji te da provede te izmjene kako bi se uspostavio vjerodostojan i predvidiv okvir Kaznenog zakona; izražava zabrinutost zbog toga što su informacije o istragama u tijeku više puta procurile u medije; poziva srbijanske vlasti da ozbiljno istraže više slučajeva visokog profila u kojima su novinari predstavili dokaze navodnih prijestupa; ponavlja svoj poziv na provedbu stvarne reforme kaznenog djela zlouporabe položaja i zlouporabe odgovornog položaja kako bi se spriječile moguće zlouporabe ili proizvoljno tumačenje; naglašava da je prekomjerna primjena odredbe o zlouporabi položaja u privatnom sektoru štetna za poslovnu klimu i da narušava pravnu sigurnost; poziva Srbiju da zajamči neutralnost i kontinuitet javne uprave;
14. pozdravlja aktivnu ulogu Srbije u međunarodnoj i regionalnoj policijskoj i pravosudnoj suradnji, napredak koji je postignut u borbi protiv organiziranog kriminala te donošenje prve nacionalne procjene opasnosti od teškog i organiziranog kriminala u Srbiji; poziva Srbiju da poveća napore u istrazi širih kriminalnih mreža, poboljša financijske istrage i policijske mjere utemeljene na obavještajnim informacijama kao i da ostvari dobre rezultate u pogledu pravomoćnih presuda; poziva Srbiju da u potpunosti provede Zakon o policiji, donesen 16. veljače 2016., da se uskladi sa zakonodavstvom EU-a u pogledu zapljene imovine stečene kaznenim djelima te da uspostavi sigurnu platformu za razmjenu obavještajnih podataka među tijelima kaznenog progona; pozdravlja nedavne izmjene Zakona o državnoj imovini i naglašava da se mora osigurati njegova transparentna i nediskriminirajuća provedba te da se moraju donijeti daljnje mjere kako bi se u potpunosti postigla pravna jasnoća u pogledu prava vlasništva; zabrinut je zbog činjenice da nakon punih godinu dana nije došlo ni do kakvih pomaka u istrazi, te poziva na brzo rješavanje tog problema i na punu suradnju s pravosudnim tijelima u istragama kako bi se počinitelji priveli pravdi; poziva Ministarstvo unutarnjih poslova

Srbije i beogradske gradske vlasti da u potpunosti surađuju s javnim tužiteljem u tom slučaju; poziva vlasti da se suzdrže od optužbi, pritisaka i napada usmjerenih na članove civilnog pokreta „Ne da(vi)mo Beograd”;

15. pozdravlja aktivnu ulogu Srbije u borbi protiv terorizma i podsjeća na to da je Srbija još 2014. kriminalizirala aktivnosti stranih boraca u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2178 (2014); poziva na donošenje nacionalne strategije za sprečavanje i borbu protiv terorizma, finalizirane u ožujku 2016.; poziva Srbiju da u potpunosti provede preporuke iz izvješća o evaluaciji Srbije koje je sastavio Odbor stručnjaka za vrednovanje mjera za suzbijanje pranja novca (Moneyval) u Vijeću Europe, te naročito preporuke Radne skupine za financijske mjere (FATF) u vezi sa suzbijanjem financiranja terorizma i pranja novca; pozdravlja kontinuiranu međunarodnu i regionalnu suradnju Srbije u borbi protiv droga, no ističe da su potrebni daljnji naponi za ulaganje u trag kriminalnim mrežama upletenima u trgovinu ljudima i njihov kazneni progon; smatra da su regionalna strategija i pojačana suradnja u regiji ključni za rješavanje problema korupcije i organiziranog kriminala;

Demokracija

16. pozdravlja mjere poduzete za poboljšanje transparentnosti i postupke savjetovanja u parlamentu, uključujući javna saslušanja i redovite sastanke i savjetovanja s Nacionalnom konvencijom o europskim integracijama, naročito zato što su važan dio pregovaračkog postupka; i dalje je zabrinut zbog raširene uporabe hitnih postupaka pri donošenju zakonodavstva; naglašava da česta uporaba hitnih postupaka i izmjene dnevnog reda parlamenta do kojih dolazi u posljednji trenutak ugrožavaju parlamentarnu učinkovitost, kvalitetu i transparentnost postupka izrade zakonodavstva kao i da ne omogućuju uvijek dovoljan broj dionika i opsežnije javno savjetovanje; ističe da se nadzor parlamenta nad izvršnom vlašću treba pojačati; poziva na bolju koordinaciju na svim razinama i hitno donošenje kodeksa ponašanja parlamenta; izražava žaljenje zbog toga što voditelj Delegacije EU-a u Srbiji zbog ometanja nije mogao predstaviti izvješće Komisije u Odboru za europske integracije srbijanskog parlamenta; naglašava da bi voditelj Delegacije EU-a trebao biti u mogućnosti neometano predstaviti to izvješće i da će se time omogućiti stvaran nadzor srbijanskog parlamenta nad procesom pristupanja;
17. napominje da se Ustav treba revidirati kako bi u cijelosti odrazile preporuke Venecijanske komisije, posebice u pogledu uloge parlamenta u imenovanjima sudaca, nadzora političkih stranaka nad mandatom parlamentarnih zastupnika, neovisnosti ključnih institucija i zaštite temeljnih prava;
18. pozdravlja donošenje programa reforme upravljanja javnim financijama, strategije za e-vladu, strategije o regulatornoj reformi i donošenju politika, novih zakona o općim upravnim postupcima, plaćama u javnom sektoru i državnim službenicima na razini područne i lokalne samouprave; napominje da je provedba akcijskog plana reforme javne uprave u određenim područjima bila spora te da nije bilo napretka u izmjeni pravnog okvira za državne službenike središnje vlade; naglašava da je potrebno uložiti više napora za daljnju profesionalizaciju i depolitizaciju uprave te uvesti transparentnije postupke zapošljavanja i razrješenja dužnosti;
19. ponovno ističe važnost nezavisnih regulatornih tijela, kao što su Ured državnog pravobranitelja, povjerenik za informacije od javnog značaja i zaštitu osobnih podataka,

Državna revizorska institucija, Agencija za borbu protiv korupcije i Antikorupcijsko vijeće, u osiguravanju nadzora nad izvršnom vlašću i njezine odgovornosti; naglašava potrebu za transparentnosti i odgovornosti državnih institucija; poziva vlasti da u potpunosti zaštite neovisnost tih regulatornih tijela, da im pruže punu političku i administrativnu potporu u njihovu radu te zajamče da se njihove preporuke na odgovarajući način poprate; poziva vlasti da se suzdrže od optužbi i neutemeljenih političkih napada usmjerenih na državnog pravobranitelja;

20. ističe potrebu za osiguravanjem pristupačnog obrazovnog sustava s cjelovitim i uravnoteženim nastavnim programom koji uključuje i teme o važnosti ljudskih prava i nediskriminacije, mogućnosti zapošljavanja i osposobljavanja mladih ljudi te promicanja europskih studijskih programa poput programa Erasmus;

Ljudska prava

21. naglašava da je uspostavljen zakonodavni i institucionalni okvir za poštovanje međunarodnog prava o ljudskim pravima; ističe da je potrebna dosljedna provedba u cijeloj zemlji; napominje da su potrebni kontinuirani dodatni naponi za poboljšanje položaja osoba koje pripadaju ranjivim skupinama, uključujući osobe s invaliditetom, osobe s HIV-om/AIDS-om, pripadnike zajednice LGBTI, migrante i tražitelje azila te etničke manjine; ističe da je potrebno da vlasti, sve političke stranke i javne osobe u Srbiji potiču klimu tolerancije i uključivosti u toj državi, poziva vlasti da zajamče odgovarajuću provedbu donesenog zakonodavstva protiv diskriminacije, posebice u onom dijelu koji se odnosi na zločine iz mržnje; izražava zabrinutost u vezi s prijedlogom zakona o pravima civilnih žrtava rata, kojim se isključuju neke skupine žrtava nasilja tijekom sukoba, te poziva vlasti da revidiraju taj zakon;
22. ponovno izražava zabrinutost zbog činjenice da nije došlo do poboljšanja situacije u vezi sa slobodom govora i autocenzurom u medijima, već da se ona samo pogoršala; ističe da su uplitanje politike, prijetnje, nasilje i zastrašivanje novinara, što uključuje fizičke napade, usmene i pismene prijetnje i napade na imovinu, i dalje problem; poziva vlasti da javno i nedvosmisleno osude sve napade, da osiguraju odgovarajuća sredstva za proaktivniju istragu svih slučajeva napada na novinare i medija te da počinitelje brzo privedu pravdi; izražava zabrinutost zbog činjenice da se građanskim tužbama zbog klevete i kampanjama ocrnjivanja neproporcionalno ciljaju kritički mediji i novinari kao i zbog utjecaja koje odluke pravosudnih tijela u vezi s klevetama mogu imati na slobodu medija; zabrinut je zbog negativne kampanje usmjerene protiv istraživačkih novinara koji izvještavaju o korupciji te poziva vladine dužnosnike da se suzdrže od sudjelovanja u takvim kampanjama; poziva na cjelovitu provedbu zakona o medijima; pozdravlja činjenicu da su državno odvjetništvo, policija, novinari i medijske kuće potpisali sporazum o suradnji i zaštiti novinara te sa zadovoljstvom iščekuje njegovu provedbu; naglašava potrebu za potpunom transparentnošću vlasništva nad medijima i njihova financiranja; potiče srbijansku vladu da zajamči neovisnost i financijsku održivost obaju javnih medijskih servisa i medijskog sadržaja na jezicima manjina kako bi se ojačala uloga javnih radiotelevizijskih kuća u tom području;
23. izražava zabrinutost zbog činjenice da je Zakon o oglašavanju iz 2015. donesen bez odgovarajućeg javnog savjetovanja te da su njime ukinute bitne odredbe poput one o zabrani oglašavanja javnih vlasti i zabrani političkog oglašavanja izvan trajanja izbornih kampanja;

24. izražava žaljenje zbog preduvjeta za korištenje sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći prema kojem organizacije civilnog društva moraju stupiti u partnerski odnos s državom ako žele da njihova prijava bude prihvaćena;
25. osuđuje negativnu kampanju usmjerenu protiv organizacija civilnog društva koju vode vlada i mediji pod kontrolom vlade; izražava zabrinutost zbog činjenice da vlada osniva fiktivne organizacije civilnog društva koje su u opoziciji prema neovisnim organizacijama civilnog društva; smatra neprihvatljivom činjenicu da je organizacijama civilnog društva za uspješnu prijavu za sredstva iz Instrumenta pretpristupne pomoći potrebno stupiti u partnerstvo s vladom;

Poštovanje i zaštita manjina

26. ponovno ističe da su promicanje i zaštita ljudskih prava, uključujući i prava nacionalnih manjina, temeljni preduvjet za pristupanje EU-u; pozdravlja donošenje akcijskog plana za ostvarenje prava nacionalnih manjina te donošenje odluke kojom se uspostavlja fond za nacionalne manjine, koji treba postati operativan; poziva na punu provedbu tog akcijskog plana i njegova priloga na sveobuhvatan i transparentan način i uz konstruktivan angažman svih strana; ponovno poziva Srbiju da diljem zemlje osigura dosljednu provedbu zakonodavstva o zaštiti manjina i da posebnu pozornost obrati na nediskriminirajuće postupanje prema nacionalnim manjinama, uključujući zakonodavstvo u vezi s obrazovanjem, uporabom jezika, primjerenom zastupljenošću u pravosudnim tijelima, tijelima javne uprave, nacionalnom parlamentu te lokalnim i regionalnim tijelima, kao i pristupom medijima i vjerskim obredima na jezicima manjina; pozdravlja usvajanje novih obrazovnih standarda za nastavu srpskog kao nematerinjeg jezika i napredak u prijevodu školskih udžbenika na manjinske jezike te potiče vlasti Srbije da osiguraju održivost tih procesa; poziva Srbiju da u potpunosti provede sve međunarodne ugovore koji se odnose na prava manjina;
27. napominje da multietnička, multikulturna i multikonfesionalna raznolikost Vojvodine također doprinosi identitetu Srbije; naglašava da je Vojvodina zadržala visok stupanj zaštite manjina te da je međuetnička situacija i dalje dobra; ističe da se autonomija Vojvodine ne bi trebala smanjivati te da se zakon o sredstvima Vojvodine treba usvojiti bez odgode, kako je propisano Ustavom; pozdravlja uspjeh Novog Sada, grada iz Srbije koji je izabran za Europsku prijestolnicu kulture 2021. godine;
28. primjećuje donošenje nove strategije za socijalnu uključenost Roma za razdoblje 2016. – 2025., koja obuhvaća obrazovanje, zdravstvenu skrb, stanovanje, zapošljavanje, socijalnu zaštitu, nediskriminaciju i ravnopravnost spolova; poziva na cjelovitu i brzu provedbu nove strategije za uključenost Roma, s obzirom na to da su oni najslabija, najdiskriminiranija i najmarginaliziranija skupina u Srbiji, te na hitno donošenje akcijskog plana i osnivanje tijela za koordinaciju njegove provedbe; osuđuje rušenje nelegaliziranih romskih naselja, koja vlasti provode bez najave ili pružanja alternativnog smještaja; izražava duboku zabrinutost zbog neizdavanja osobnih dokumenata Romima, čime se ograničavaju njihova temeljna prava; smatra da sve navedeno pridonosi činjenici da je među osobama koje traže azil u EU-u velik broj pripadnika romske zajednice iz Srbije;

Regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi

29. pozdravlja činjenicu da je Srbija i dalje konstruktivno predana bilateralnim odnosima s

- drugim zemljama kandidatkinjama i susjednim državama članicama EU-a; **potiče Srbiju da osnaži svoju proaktivnu i pozitivnu suradnju sa svojim susjedima i širom regijom, da potiče dobrosusjedske odnose i da zajedno sa susjednim zemljama uloži veće napore u rješavanje bilateralnih pitanja u skladu s međunarodnim pravom;** ponovno poziva vlasti da olakšaju pristup arhivima koji se tiču nekadašnjih jugoslavenskih republika; poziva Srbiju da u potpunosti provodi bilateralne sporazume sa susjednim zemljama; naglašava da otvoreni bilateralni sporovi ne bi trebali imati štetan učinak na proces pristupanja; potiče Srbiju da poboljša suradnju sa susjednim državama članicama EU-a, posebno na graničnim područjima, kako bi se potakao gospodarski razvoj;
30. pozitivnom smatra činjenicu da je Srbija pokazala konstruktivniji angažman u sklopu inicijativa za regionalnu suradnju, kao što su Strategija za dunavsku regiju, Proces suradnje u jugoistočnoj Europi, Vijeće za regionalnu suradnju, Srednjoeuropski sporazum o slobodnoj trgovini, Jadransko-jonska inicijativa, proces Brdo-Brijuni, inicijativa „Zapadnobalkanska šestorka” i njezin program povezanosti te Berlinski proces; pozdravlja sastanak o suradnji u pogledu energetske i prometne infrastrukture između premijera Bugarske, Rumunjske i Srbije te podržava ideju o trajnom formatu sastanaka Krajske grupe; ističe važnost Regionalnog ureda za suradnju mladih zapadnog Balkana u poticanju pomirenja; poziva Srbiju da provede reformne mjere povezanosti u vezi s programom povezanosti i zaključke s Pariške konferencije o zapadnom Balkanu iz 2016. te Uredbu o TEN-T-u; pozdravlja ulogu Gospodarske komore Srbije u promicanju regionalne suradnje i njezin doprinos uspostavi Komorskoga investicijskog foruma zemalja zapadnog Balkana;
31. **pozdravlja donošenje nacionalne strategije za istrage i kazneni progon ratnih zločina; poziva Srbiju da promiče ozračje poštovanja i tolerancije te osudi sve oblike govora mržnje, javnog odobravanja i poricanja genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina; napominje da je mandat bivšeg tužitelja za ratne zločine istekao u prosincu 2015. godine; ističe da je imenovanje njegova nasljednika pitanje od velike važnosti; poziva na provedbu te nacionalne strategije i na donošenje operativne strategije tužitelja u skladu s načelima i pravilima međunarodnog prava te međunarodnim standardima; poziva na pojačanu regionalnu suradnju u rješavanju predmeta ratnih zločina te na rješavanje svih otvorenih pitanja koja su s time povezana, uključujući i suradnjom uredâ tužitelja za ratne zločine u regiji u pitanjima od zajedničkog interesa; poziva na punu suradnju s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju, koja je i dalje od presudne važnosti; poziva na to da se ratnim zločinima pristupa bez diskriminacije, da se riješi pitanje nekažnjivosti i zajamči preuzimanje odgovornosti; apelira na vlasti da nastave rješavati problem nestalih osoba i da u tu svrhu utvrde lokacije masovnih grobnica i zajamče prava žrtava i članova njihovih obitelji; ponovno ističe svoju potporu inicijativi za osnivanje regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava počinjenima u bivšoj Jugoslaviji i potiče srbijansku vladu da u tom smislu preuzme inicijativu;**
32. izražava zabrinutost zbog sudjelovanja nekih visokih srbijanskih dužnosnika na proslavi Dana Republike Srpske, održanoj 9. siječnja protivno odluci Ustavnog suda Bosne i Hercegovine; naglašava da bi i Srbija, kao zemlja kandidatkinja, i Bosna i Hercegovina, kao potencijalna kandidatkinja, trebale svojim djelima štititi i promicati vladavinu prava; poziva vlasti Srbije da pruže potporu ustavnim reformama u BiH radi jačanja kapaciteta te zemlje za funkcioniranje i sudjelovanje u pristupnim pregovorima;
33. pozitivnim ocijenjuje otvaranje triju novih graničnih prijelaza između Srbije i

Rumunjske te preporučuje otvaranje triju još neotvorenih graničnih prijelaza s Bugarskom: Salaš – Novo Korito, Bankja – Petačinci i Trekljano – Bosilegrad;

34. pohvaljuje Srbiju i Albaniju zbog kontinuirane predanosti poboljšanju bilateralnih odnosa i jačanju regionalne suradnje na političkoj i društvenoj razini, primjerice u okviru Regionalnog ureda za suradnju mladih, sa sjedištem u Tirani; potiče obje zemlje da nastave dobru suradnju radi poticanja procesa pomirenja u toj regiji;
35. pozdravlja stalan angažman Srbije u postupku normalizacije odnosa s Kosovom i njezinu predanost provedbi sporazuma postignutih u dijalogu uz posredovanje EU-a; ponavlja da bi se napredak u dijalogu trebao mjeriti njegovom provedbom na terenu; stoga poziva obje strane da nastave provoditi, u dobroj vjeri i pravodobno, sve sporazume koji su već postignuti te da odlučno ustraju u postupku normalizacije odnosa, uključujući i rješavanje pitanja Zajednice srpskih općina; potiče Srbiju i Kosovo da u cilju poboljšanja života ljudi i sveobuhvatne normalizacije odnosa pronađu nova područja rasprave o kojima će voditi dijalog; ponavlja svoj poziv Europskoj službi za vanjsko djelovanje (ESVD) da ocijeni koliko učinkovito obje strane ispunjavaju svoje obveze;
36. ipak, izražava žaljenje zbog odluke srbijanskih vlasti da bivšoj predsjednici Kosova Atifeti Jahjagi ne dopuste sudjelovanje na festivalu „Mirëdita, dobar dan” u Beogradu, na koji je bila pozvana da održi govor ne temu žrtava seksualnog nasilja tijekom rata na Kosovu; također izražava žaljenje zbog recipročnih mjera kosovskih vlasti, koje su srbijanskom ministru rada Aleksandru Vulinu zabranile ulazak na Kosovo; ističe da se takvim odlukama krši Briselski sporazum o slobodi kretanja, koji su Srbija i Kosovo sklopili u okviru procesa normalizacije svojih odnosa;
37. **izražava ozbiljnu zabrinutost zbog nedavnih napetosti između Srbije i Kosova do kojih je došlo zbog prve vožnje vlaka na liniji između Beograda i Sjeverne Mitrovice, kao i zbog ratnohuškačkih izjava i retorike usmjerene protiv EU-a;** ističe da je potrebno da se i Beograd i Priština suzdrže od svih djelovanja kojima bi se mogao ugroziti do sada postignut napredak kao i od provokativnih radnji i nesvrhovite retorike koja bi mogla štetiti procesu normalizacije;
38. pozdravlja potporu koju su vlasti Srbije pružile Crnoj Gori tijekom istrage neuspjelih napada planiranih za dan crnogorskih izbora 2016. godine; napominje da su vlasti Srbije na temelju uhitbenog naloga iz Crne Gore uhitile dvoje osumnjičenika; potiče srbijanske vlasti da nastave surađivati s Crnom Gorom kako bi se osumnjičenici izručili Crnoj Gori u skladu s odredbama bilateralnog sporazuma o izručenju dviju zemalja;
39. **poziva Komisiju da uloži dodatne napore u cilju pružanja potpore procesu stvarne pomirbe u regiji, posebice podupiranjem kulturnih projekata koji su usmjereni na suočavanje s događajima iz nedavne prošlosti i promicanje zajedničkog razumijevanja povijesti te javne i političke kulture tolerancije, uključivosti i pomirenja;**

Energetika

40. poziva Srbiju da u cijelosti provede mjere reforme povezanosti u energetske sektoru; potiče Srbiju da razvija konkurentnost na tržištu plina te da poduzima mjere kojima će se poboljšati usklađivanje s pravnom stečevinom u području energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i borbe protiv klimatskih promjena, između ostalog, i

donošenjem sveobuhvatne klimatske politike; poziva na ratifikaciju Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama; poziva na razvoj hidroenergetske strategije za zapadni Balkan koja će biti u potpunosti usklađena sa zakonodavstvom EU-a o okolišu te poziva vlasti da dodatna sredstva EU-a u iznosu od 50 milijuna EUR iskoriste za razvijanje hidroenergetskog potencijala; pohvaljuje Srbiju zbog osnivanja sustava u sklopu kojega će se iz Zelenog fonda izdvajati sredstva za okoliš; ističe da je potrebno razviti plinske i elektroenergetske veze sa susjednim zemljama; potiče Srbiju da ubrza tehničke i proračunske pripreme za plinski spojni vod Bugarska – Srbija;

41. ističe da Srbija još nije službeno usvojila strategiju za upravljanje vodama ni izmijenila Zakon o vodama i Nacionalni plan upravljanja dunavskim slijevom; naglašava da su ti zakoni od temeljne važnosti za daljnje usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a i za poboljšanje provedbe direktiva EU-a u vodnom sektoru;

o

o o

42. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te srbijanskoj vladi i parlamentu.